

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A Szent László-Nyomda-Részvénytársaság.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra . . . 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra . . . 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra . . . 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Liberális illemtudás.

Szt. László városát itt a Sebes-Körös partján meglátogatni s biboros-püspökénél tisztelkedni immár elindult a kereszténység közös atyjának az osztrák császár s egyszersmind magyar király melletti állandó követe: Agliardi Antal cesariai érsek.

Elindult székhelyéről, Bécsből, ahol a többi fejedelmek követei is laknak; nyíltan, utjából semmi titkot sem csinálva; azon tudatban, hogy a pápai udvar előtt generosa natio-nok, nemes fajnak ismert, s századok okmányaiiban e szép néven nevezett magyar nemzetnél szívélyes fogadtatásra találand; elindult azon reményben, hogy a »szabadság« országának területén, hol az uralkodó párt a »szabadelvű« nevet vette föl, szabad lesz utja, járta-kele; szabad lesz fogadtatása azok részéről, kik őt egyáltalán, tetszésök és tehetségök szerint, amint meggyőződés, szívérzelem, kedves kötelesség és az illem sugallja, önként fogadni, tisztelni és ünnepelni akarják.

Utjában első állomása az ős Istroganum Esztergam, a magyar kath. egyház főpapjának székhelye volt hol őt az ország egyik, kinevezésre idős ebb kardinalisa fogadta, melléje s a papságához csatlakozván a megye fő- és alispánja, a város polgármestere a tisztikarral s a katonaság.

A viszonos üdvözlések szívélyesek, nyíltak voltak; a magyar vendégszeretet nyilvánulásai kedélyesek; a találkozás és megismerkedés fölötti öröm kölcsönös. Az egyház fejének képviselője, egyik kötelességéhez képest is, személyesen láthatta az isteniszteletet, pap- és népnevelés csarnokait, érintkezett a papsággal és tanárokkal s áldását osztotta azokra, kik arra fogékonyak, kik annak értékét értik és érzik, kiknek az, további törekvések ösztöne és harmata.

Hirsovár lapok szemfüles tudósítói mitsem tudnak, mitsem hirdetnek Esztergomban lefolyt államellenes conspiratió-

ról, néppárti szervezkedésről, hazaáruló tervezetésekről, Magyarországnak hűbérállamá alacsonyításáról . . .

Másfél napi ott tartózkodás után a pápa követe folytatta utját Budapestig, az ország fővárosáig, közben értesítvén Várad biboros püspökét, hogy nála is, székhelyén tisztelkedni óhajt.

Ezt a látogatást nagyon természetes színben tünteti fel az is, hogy a váradi püspöki megye mostani főpásztora a bibernoki collegium tagja, az ország főpapjai közt a primáson kívül egyetlen kardinalis, aki sok egyebet már ezért is számot tarthat rá, hogy a pápa követét az ország határán belül jártában látogatóul fogadhassa.

Az is kétségen kívül áll, hogy a nunczius, ki utjában, Budapesten, többek közt a magyar miniszterelnök bécsi látogatását is viszonzozza, abban a meggyőződésben van, hogy ha a Tiszán átjön, még mindig magyar földet, magyar vendégszeretetet, szíves látást, vagy legalább annyi szabadságot talál, hogy akik indíttatva érzik magukat, azok őt nyíltan, szívesen fogadhassák, tisztelettel üdvözölhessék, állásához méltóan ünnepelhessék.

Ámde . . . ha a közeledő vendég városunk másik két lapját olvashatná, látná, hogy föltevésében esalódik.

Mind a »Nagyvárad,« mind a »Szabadság« mai száma oly vezércikkkel néz a látogatás elé, melyet csak iróik gyarló látköre, felekezeti elfogultsága s hasonló dolgok iránt bennök a kellő érzék hiánya tesz menthetővé; sőt vigasztalóvá azon körülmény, hogy a »Nagyvárad« cikkének szabadalmazott észjárását teljesen ignorálva — a »Szabadság« első lapjának tartalma nem fejezheti ki meggyénk és városunk közönségének, hatóságainak véleményét, felfogását, állásfoglalását várt magas vendégünkkel szemben.

Mert az pusztán a roszakaratu képzélet rémei elleni harc, mikor a »Szabadság« azt mondja: »Az érkező vendég feddő szava sértés a koronás uralkodóra.«

Hát mikor feddette meg az érkező vendég a koronás uralkodót?

»Az idegen beavatkozás arczul csapása nemzeti önérzetünknek.« Hát hol lépte túl beavatkozása körét a nunczius? Mert valami beavatkozása csak van, mint a többi követeknek, — különben mért követ?

»A nunczius oktató predikációja tapintatlanság.« Hát hol tartott ez a nunczius oktató predikációt, mióta e haza határait átlépte? A cikkirónak ugy látszik, csakugyan nem tartott.

»Hiába bolyong itt Agliardi nunczius — a fondorkodással itt kevés galibát csinál.« Hát akkor mért ez a télelem és láрма az illem rovására?

Különben midőn a biharmegyei és nagyváradai szabadelvű párt közlönyének ezen ujabban is nyilvánult modora, valamint egy külföldi hatalmasságnak Királyunk ő Felsége mellett akkreditált képviselője irányában minden ok nélkül használt ily hangja fölött mély sajnálatunkat nyilvánítjuk: kijelentjük egyuttal, hogy korántsem a nevezett lapok éretlenségei, hanem kedves városunk erkölcsi reputációja, jó hírneve és magyar jellege iránti kötelességeink kényszerítettek az előleges felszólamlásra addig is, míg várva várt magas vendégünket e helyen a mély tisztelettel és hódolattal üdvözölendjük.

Agliardi Antal apostoli nunczius életrajza.

Magas vendégünket, ki természetére s kinézésére Belopotoczky Kálmán tábori püspök s nagyvárad kanonokhoz hasonlít némileg, a következőkben mutatjuk be előre olvasóinknak.

Szül. Lombardiában, a bergamói egyházmegyében a Serio melletti Cologno-ban 1832. szept. 4-én.

Áldozópappá szenteltetett 1855. december 23-án. Püspökké 1884. október 14-én lön föl-szentelve.

Nagy tudományos készségéről tanuskodik, hogy a bölelet, mindkét jog és a hittudományok doctori koszoruját megszerezte. Különösen akkor tűnt fel, midőn XIII. Leo pápa

1887-ben Kelet-Indiába küldte, hogy az angolok és portugálok között fenforgó egyházi kérdések szabályozását elősegítse. Feladatát fényes sikerrel végezte. Ezután Rómában a rendkívüli egyházi ügyek nagy fontosságú Congregatiójának lett titkára, mely kiváló állásában XIII. Leo pápa nagy bizalmának örvendett.

És hogy, minő előkelő tekintélyt és befolyást vívott ki magának az örök városban: az is tanúsítja, hogy szerepe volt Vilmos német császár emlékezetes vaticáni látogatása alkalmával, midőn a nagyratörő ifjú német császár XIII. Leo pápát 1888. október 12-én Berlinből hozott saját négyes fogatán úgy látogatta meg, hogy nem az erőszakosan elfoglalt pápai, most olasz királyi palotából, a Quirinából, hol szálva volt, indult ki, hanem a római német nagykövetség palotájából s ide is tért vissza.

A német császár tiszteletére adott déjeuneren is részt vett Rampolla és Hohenlohe bíbornokokkal s Mocenni Marius praelatussal, aki azóta már szintén bíbornok.

1889. április 25-én müncheni nunciussá neveztetett ki, kinek működési köre nemcsak Bajorországra terjed ki, hanem az egész német birodalomra.

Galimberti Alajos volt bécsi nuncius az 1893. január 16-iki consistoriumban elnyervén a sz. bibort, utódjává ő csász. és apost. kir. Felsege udvaránál a nagy bölcseségű XIII. Leo pápa Agliardi Antalt nevezte ki, aki az ősrégi caesariái érseki szék címét bírja, továbbá tulajdonosa a »pro Ecclesia et Pontifice« arany érdemkeresztnek és a következő rendjeleknek: a porosz királyi fekete sas rend, a bajor kir. és württembergi kir. korona rend, a szász kir. Albrecht rend és a szent sir rend nagy keresztjeinek, továbbá a surindruí (indiai) rendének.

Nótárius.

Schopper püspök temetése.

Rozsnyó, április 18.

Impozáns részvét mellett ment végbe Rozsnyó nagyevű püspökének temetése.

Gyönyörű tavaszi nap ragyogott le az égboltról a felvidéki városkára, mely e napon találkozási helye volt négy egyházmegye papi intelligenciájának és katolikus közönségének. A temetőbe vezető ut zsufolva volt emberekkel,

míg a rezidencia nagy kapuja előtt egyik hintó a másik után állott meg. Nyolcz óra után érkeztek Rozsnyóra a közeli falvak népességei, a kik gyalog jöttek el a temetésre. Ugyancsak reggel érkezett meg Kassa felől remek négyes fogatán Bubics püspök titkárával és Benedek jászói préposttal.

A temetési szertartás az összes harangok zugása közepette reggel 9 órakor kezdődött. Bubics püspök teljes segédlettel szentelte be a halottat a rezidencia nagytermében. A beszentelés után megindult az impozáns gyászmenet a székesegyházba.

A szertartás alatt a temetés végéig az összes üzletek zárva voltak, a házakon gyászlobogók lengtek, míg az égő lámpák flórral voltak bevonva. A példás rendet mintegy 200 tüzoltó és 150, a püspöki építkezéseknél alkalmazott munkás tartotta fenn a hosszú uton.

A menetet az összes rozsnyói ipartestületek nyitották meg zászlóikkal; utánuk jöttek a katolikus főgimnázium, az elemi iskolák és a Schopper által alapított árvaház növendékei, majd a többi küldöttségek a következő sorrendben: a gyermek szeminárium tanulói; a különböző vidéki küldöttségek; Rozsnyó város képviselőtestülete Sziklay polgármester vezetése alatt; Gömörmegye küldöttsége, élén Hámos főispánnal; a küldöttségek után a papnövelde 40 noviciusból álló dalárdája, az egyházmegyei papság mintegy 200 tagu küldöttsége; az egri, szepesi, kassai és besztercebányai káptalanok küldöttsége, a kikhez a szent Ferenczrendiek és a jászói praemontrei rendiek küldöttségei csatlakoztak. Ez utóbbiaknak hófehér reverendája élénk képet mutatott az általános feketeségben. A koporsó után a rokonság ment.

A koporsót a székesegyházig az egyházmegyei papság vitte. A koporsót a templom hajójában elkészített sarkophágra helyezték. — Ezután zenés gyászistentisztelet volt, melyen Bubics püspök pontifikált teljes segédlettel. A rekviem alatt a rozsnyói és kassai székesegyházak zenekarai játszottak.

A rekviem után a menet az előbbi sorrendben indult meg az elhunyt által alapított Schopper-kórház kápolnája felé. A koporsót a kápolnáig a város előkelő polgárai vitték felváltva. A kápolna előtt még egyszer beszentelte Bubics a koporsót, azután a főoltár mögött az egyik fülkében helyezték el az egyszerű díofakoporsót.

A temetésnek délben 1 órakor volt vége és ezután a rozsnyói káptalan 150 terítékű ebédet adott a rezidencia nagytermében.

Az elhalt püspök utódjául Klinger egyetemi theologiai tanárt és Majláth esztergomi kanonokot emlegetik.

A földművelésügyi miniszter visszalépése.

Jól informált helyről a »Magyarország« arról értesül, hogy a Bánffy-kormány kebelében már is differenciák merültek föl, melyek ugy látszik személyváltozásra vezetnek. Tudniillik gr. Festetics Andor földművelésügyi miniszter készül megválni tárczájától. Erre az elhatározásra a földművelésügyi minisztert különösen azok a differenciák indították, a melyek báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel és Lukács László pénzügyminiszterrel abból az okból származtak, hogy gróf Festetics Andor tárczájának a dotálására nem kaphatja meg a követelt eszközöket. Mikor ugyanis gróf Festetics a második Wekerle-kormányban tárczát vállalt, kikötötte az önállóságot és ugyanezzel a feltétellel tartotta meg a földművelésügyi tárczát a Bánffy-kabinetben. De miután báró Bánffy Dezső miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter korlátozni akarják a földművelésügyi minisztert, gróf Festetics Andorban megérlelődött a visszalépés szándéka. A földművelésügyi tárczára kormánykörökben Perczel Dezső belügyminisztert emlegetik.

A közigazgatási bíróságok.

Midőn Bánffy Dezső 1895. évi január hó 19-én miniszterelnöki székét a képviselőházban elfoglalta, teljes határozottsággal kimondotta, hogy a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatnak a folyó évi költségvetés letárgyalása után azonnal napirendre tűzését fogja indítványozni. Már két hónappal ezelőtt a sajtó ellenzéki részén közöltetett a hír, hogy a kormány a képviselőházban a nyár előtt semmi akciózt sem fog kezdeményezni, s így a közigazgatási bíróságokra vonatkozó javaslatot sem fogja tárgyalatni. Akkor a félhivatalos lapok ezt a hírt lezáfolták. S ime most ők közlik, hogy a kérdéses javaslat nem kerül a napirendre s a nyár előtt egyáltalán nem fog tárgyalatni. Ebből az is látható, hogy a félhivatalosak szokásos lezáfolásainak semmi értéket sem lehet tulajdonítani.

Az új házassági jog.

Az új házassági jog, vagyis a polgári házasság életbeléptetésének határnapjául törvény szerint ez év december 18-ika van megállapítva. Magától érthető dolog ezek szerint, hogy

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A papagály.

— Egy barátom emlékezéséből. —

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Írta: S. Gyula.

Az én öreg bátyám igen jókedvű ember. Egész életében szigorú volt önmaga iránt; nem fecsérelte el ifjúságát és most 65 éves korában is erősebb, mint én, jókedvű, jobb munkás. Kedvessége megnyerte részére az egész kis társaságot, melyet hetenkint kétszer (szerdán és szombaton) maga köré szokott gyűjteni. A férfiak most is jó fiának tartják és a nők szívesen elbeszélgetnek vele, mert beszéde érdekes, mulattató; élezei elmések és nevettek.

Én, mint a ház legközelebbi rokona és gazdag nagybátyám egyetlen örököse, már egy hónapja szintén tagja vagyok e társaságnak, melyet igazán szeretek, mert a sok testedző lovaglás és vadászat után az embernek jól esik egy kis szellemi szórakozás is.

Mintán a társaság 10 órakor rendszerint elvonul, bemegyünk még bátyám dolgozószobájába, hol ő rendszeren — fiatalságának emlékei között — elmeséli ifjúságának reménységeit, csalódásait, vagy néha megesik, hogy gondolkozva szivja szivarját és szerető gondossággal simogatla az öreg papagályt, mely szinte fiatalkori emléke. — Én tisztelve elmékedéseit, nem zavarom őt abban, hanem hallgatagon nézem

és mint már többször ittlétem alatt gondolkodom azon, hogy milyen kedves, vagy szomorú emlék kötheti az én jó öregemet a tarka madárhoz?

Ma azután, midőn ismét láttam a jó embert elszomorodottan ülni székében papagályával a vállán, meg nem állhattam, hogy így ne szóljak hozzá:

— Édes bátyám! már mindenről elmondottál egy-egy történetet, ami e szobában van, de még e papagályról nem szóltál. Pedig látom, mennyire gondozod, mennyire szereted. Ugyan, kérlek, mond el ennek is a történetét! Bátyám e szavakra felemelte könnyes szemét és bánatos mosolylyal felelt:

— Ez nagyon szomorú történet öcsém, de volt benne egy kevés boldog idő is. És e madár épen az én boldogságom idejére emlékeztet, azért oly kedves nekem. — De hát, figyelj elmondom neked első és egyetlen szerelmem történetét.

Azt már mondtam, — így kezdette nagy bátyám elbeszélését — hogy mint bányász-mérnök az amerikai arany bányák egyikében voltam alkalmazva. Jó fizetéssel egy magános fiatal embernek kellemes életet éltem; időmnek a munkától szabad részét sétával és vadászgatással töltöttem.

— Egy szép tisztás volt az erdőben; ott szoktam pihenőt tartani, leheveredve a buja fűbe elgondolkozva messze hazánról Európában, hová visszatérni mindig vágyam volt, ha

egyszer annyi tőkére tehetek szert, hogy itthon nyugodtan megélhessek.

— Egy ilyen vadászatom alkalmával nagyon elkalandoztam kedves erdőmben egy különös szép madár üldözésében, melyet madárgyűjteményem számára szerettem volna megszerezni.

— De a madár nagyon vigyázó volt; mindig lőtávolon kívül felrepült; végre pedig eltűnt szemem elől. Én a sikertelen vadászat feletti bosszuvágyamban már épen visszaakartam fordulni, — midőn egymásután két éles segélykiáltás vont a magára egész érdeklődésemet.

— Megindultam a hang irányában és miután azt gyengébben, mint egy fuldoklót leredve újra és közelebről hallottam, meggyorsítva lépteimet, és bizonyos, soha eddig nem érzett, ösztönszerű izgatottsággal eltelve léptem ki egy sebes kis hegyi patak partjára, mely azonban most az eszésektől megdagadva rohant tovább kilépve medréből.

Rövid szünetet tartva nagybátyám, meggyújtotta elaludt szivarját, azután ekként folytatta.

— Pár pillanatig kábultan esodáltam e szép tüneményt, de egy újabb elhaló kiáltás eszembe jutatta kötelességemet. — Futni kezdettem a folyó mellett fölfelé keresve, de nem találva a fuldoklót. . . . Egyszer csak egy sötét tömeg közeledik felém. Mintha emberi alak volna egy uszó fatönkön és felette egy tarka papagály röpköd erős rikácsolással. . . . Le le száll az elalult emberre, — ki találgatásdaja, — majd mintegy a mentőt hívva, felrepül és élesen rikácsol.

mérvadó kormánykörökben nem is gondolnak arra, hogy ezt a határidőt meghosszabbítsák, a mire különben újabb törvényintézkedés volna szükséges. Ellenkezőleg, minden jel arra mutat, hogy ezt a terminust lehetőség szerint megrövidítsék, úgy, hogy a házasságjog rögtön az új anyakönyvezetés után léphessen életbe. Ezeket írja a »Pester Lloyd« kijelentve egyúttal, hogy megkettőzött serénységgel dolgoznak a szükséges intézkedések előkészületein, annyira, hogy alapos kilátás van arra, hogy a polgári házasság a kitézött határidő előtt talán már nov. 1-én fog életbe lépni. Ezen a napon, úgy jövendőli a kormány németnyelvű augurja, fogják az első párt polgárilag összekapcsolni. Ha az akadályversenyben sikerül akkorára elhárítani az utolsó — akadályt is az utból — amihez még sok kétség fér.

A Lazaristák Poroszországban.

A német katolikusok vezérlapja, a »Germania« jelenti, hogy a német birodalmi tanács most fogja tárgyalni a jezsuiták visszatelepítéséről szóló törvényt, melyet a parlament két háza már kétszer nagy többséggel elfogadott. A birodalmi tanács valószínűleg most sem fogadja azt el, de mégis enyhíteni fog a jezsuita törvényen, még pedig az által, hogy ki fogja jelenteni, hogy a jezsuitákkal rokon szerzetesek közé a lazariszták nem tartoznak. Ezentúl tehát csak a jezsuiták és a »Saere Coer« apácák lesznek kitézve Poroszország területéről.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 18.

A **Magyar Állam** A katolikus nagygyűlések cím alatt azt mondja, hogy a liberálisizmus minden lehetőt megtett arra, miszerint elhitette a világgal, hogy az államok az általa életbeléptetett elvszabályok és rendeletek folytán gyarapodást és jólétet fognak nyerni. De ezzel szemben a katolikus kongresszusok kimutatják, hogy a liberális tanok és módszerek vezették a polgári társadalmat az örvény felé és hogy ezeknek róható fel az anarkhia fenyegető veszélye.

A **Hazánk** azt írja, hogy a hadügyi költségvetésre kért újabb 4 millió forintot jobb lenne a mezőgazdaság ezéjaira fordítani, mert erre sokkal nagyobb szüksége van az országnak, mint arra, hogy 180,000 db új Mannlichert vegyenek.

— Germekkorom óta gyakorlott uszó voltam, tehát minden gondolkodás nélkül belevettem magam a rohanó árba; rövid idő alatt elértem és karjaimba fogtam az elaléttat és kezdettem vele a part felé haladni . . .

— Midőn a parton voltunk, a leggyönyörűbb leányt tartottam karjaimban; — a papagály bizalmasan helyezkedett vállamra. De én nagyon kellemetlenül éreztem magamat . . .

— Igen — folytatá bátyám fellángoló szemekkel és kipirult arccal — rögtön beleszerettem és eszembe jutott, hogy most az enyém. — de ha magához jön, visszatér övéhez, hol legfeljebb egy hálás köszönet lesz jutalmam.

— De már a másik perczben felébredt bennem a jobb indulat . . . és elindultam terhemen, hogy visszaadjam őt a talán már érette aggódó szüleinek. — Hanem az erdő szélén bizonytalanul állottam meg. Hová vigyem?

Hiszen azt sem tudom ki? A mi lakásunk pedig messze innen a bányatelepen van . . .

— E kedves madár, — folytatá bátyám a papagályt gyengéden magához szorítva — mintha megértette volna gondolatomat, felrepült vállamról és le-le szállva a fákra, rikácsolva nézett rám, mintha csak hívna . . . Elindultam tehát utána és csakugyan rövid tíz percz alatt elértünk egy szép nyaralóba, Walter urnak, egy new-jorki tőkepénzesnek nyári lakába . . .

Hosszabb szünetet tartott itt nagybátyám. Elmerengve nézte szivarja füstjét; teljesen megfeledkezni látszott jelenlétemről.

A **Pesti Hirlap** arról ír, hogy a magyar kormány megakarja venni a déli vasut magyarországi vonalait s ennek fontosságát és szükségszerűségét fejtegeti.

A **Nemzeti Ujság** a »Keleti kérdés Kelet-Azsiában« cím alatt a Japán-Kína közötti háborúról és békéről cikkezik.

A **Pesti Napló** a Szerbiában folyó választásokkal foglalkozik s a szerb politikai állapotokat ismerteti.

A **Budapesti Hirlap** azt írja a kormány egyházpolitikáját méltatva, miszerint nagy és fontos kérdés, hogy megtartassék-e a család a magyar társadalom és állam alapjául jogrendszerünkben, vagy sem. Ajánljuk e kérdést a szabadelvű pártnak figyelmébe, hogy gondosan fontolja meg, mielőtt a régi Magyarország alapjainak radikális felforgatását elhatározná.

Az **Egyetértés**-ben Kossuth Ferencz czáfolgatja Bánffy miniszterelnök azon állításait, hogy a függetlenségi párt nemcsak az egyházpolitikai kérdésekben támogatja a kormányt s végül azzal fejezi be cikkét, hogy az ő egyetlen ambíziója hazáját szolgálni.

A **Magyarország** Pangermanizmus cím alatt Bismarcknak azon beszédével foglalkozik, melylyel ez a stíriai tisztviselő üdvözlésére válaszolt, s melyről azt mondja, hogy naiv öszinteséggel hirdette az osztrák császár alattvalóknak a pangermanizmust, mely hivatva van Közép-Európát a német birodalom hegemoniája alatt egyesíteni. Cikkiró azt hiszi, hogy mielőbb bekebelezessék a német egységbe. Van neki császárja, a kinek szerinte német szíve van, van katonasága, melynek német nyelve van, van nevelése, melynek német lelke van. Ebben a német páczban csak idő kérdése, hogy az egész németessé formálódjék.

A **Nemzet** Brote Jenőnek »Die rumänische Frage in Siebenbürgen und Ungarn« című nemrégiben megjelent dáko-román törekvű könyvét méltatja s czáfolgatja.

A **Magyar Hirlap** a fővárost támadja meg hogy a milleniumra még mindeddig semmi maradandóbb emléket nem állított, vagy legalább is nem szándékszik ezt a rendkívül nagy fontosságú eseményt úgy megünnepeelni, mint az egy fővárosához illik.

. . . Azután hirtelen felemelve fejét, idegesen szakgatottan folytatta:

— Igen, innen kezdődik boldogságom, — de elszomorít, hogy oly rövid ideig tartott . . . Megszerettük egymást Jolánnal, — mert a hálás apa szívességéből mindennap betértem hozzájuk vadászatközben.

. . . Mily szép idők voltak azok, telve boldogsággal, szerelemmel! . . .

Atyja nem ellenezte, hogy egymáséi legyünk és Jolán enyém lett . . . Boldogok voltunk és a jó atya halála, — ki esküvőnk után csak pár hétig élt, — enyhébben érezette velünk csak vesztességünket, mert szerettük egymást . . . Oh, fiam mily gonosz a sors, hogy Jolánomat elvette tőlem!

Könybe lábbadt szemeit törülgetve fejezte be bátyám ekkép történetét:

— Halálos ágyán, — mert másfélévi házasságunk után ragadta őt el a kérlelhetlen végzet, — örökségül e kedves állat gondozását bízta rám . . . Megfogadtatta velem, hogy igyekszem feledni . . . hogy társaságot keresek és szórakozom . . . De én még most is úgy szeretem őt, mint akkor régen! . . .

*

Most, — midőn e sorokat leírtam, — az én kedves öreg bátyám is már régen a sirban porlik, — de elbeszélései, hű szeretete neje iránt és szerető gondoskodása irányomban, örökké emlékemben fogják tartani.

Nyílt levél a „Nagyvárad“ szerkesztőségéhez.

A »Nagyvárad« szerkesztősége, vagy talán csak Benedek nevű tudósítója, nincs meglegedve a püspöki iroda személyzetével, mert állítólag eltitkolja Agliárdi pápai nunczius érkezését és fogadtatásának programját.

Először a ténykérdést illetően nyíltan kijelentem nevem aláírása mellett Benedek tudósító urnak, hogy a látogatásról a nunczius ur ő nagyméltóságától e sorok írásáig újabb tudósítás nem érkezett eredeti szövegében a »Tiszántul«-ban nyilvánosságra bocsátott táviratának megérkezése óta. Ez a távirat a »Nagyvárad«-ban is közölve volt. Hogyan jutott hozzá, nem tudom. Ha illő uton szerezte, a püspöki iroda személyzetének egyáltalán semmi kifogása nincs, a közlés ellen.

Benedek urnak kijelentettem, hogy rövid idő alatt várjuk a magas vendéget s a fogadás programja az érkezés idejének megtudása után lesz megállapítva.

Az érkezés idejét azonban még nem tudjuk, sőt hozzá teszem, hogy pontosan még most sem tudjuk.

Azt láttam s méltánylom, hogy minden áron többet akart tudni. Mindazonáltal művelt fiatal emberhez méltóan viselte magát. — Volt már nem egyszer szerencsém (?) erőszakoskodó riporterekhez is. Nem félek tőlük. — Bevallom eddig ő velem szemben nem volt ilyen.

Megnevezhetem neki azt a hirlapíró urat, kivel tegnap beszéltem róla. — Tisztes eljárású tudósítónak mondtam Benedek urat. A bekövetkezett gyanúsítást stb. tehát nem vártam tőle. Megtörtént. Feleletül csak azt mondom neki, hogy tanultam paedagógiát. Voltam gyakorlati nevelő is. Tudom, hogy még a felnőttek oktatásának is egyedinek kell lenni. Az emberekkel való bánásmódnál a szeretet és műveltség szabályain kívül azt is tekintetbe kell venni, kinek milyen bánás mód megfelelő.

Az bizonyos, hogy boszantó az a tény, hogy vannak most újságírók, akik nem értik fel, hogy mit illik kívánni egy esküdt hivatalnoktól, aki pláne megmondja a tényállást, de természetesen nem járulhat ahhoz hozzá, hogy nem ismeretes érkezési idő közlésével s kombinált fogadtatási programmal segítsen felültetni az olvasó-közönséget.

Este felé hírül hozták nekem, hogy a megtevesztett közönség tódul kifelé a vasúthoz nuncziust fogadni. Elmentem személyesen megnézni. Nem kívántam s nem kívánok osztozni az áldásban a mit a felültetőre raktak.

A mai elfajult napi sajtó annyira elmerült a senzáczió hajhászatában, hogy az igazság iránti érzelme nagyon eltompult. Pedig ha nem Deák Ferencz mondta volna is, akkor is örökké igaz marad a sajtó-szabadságnak az erkölcs-tanban gyökerező alaptörvénye: nem.

Szabad hazudni.

És azt egy művelt embertől méltán el lehet várni, hogy míg oka nincs, másnak szavában ne kételkedjék, különösen ha olyan emberekkel áll szemben, kiknek vallásos meggyőződése, hogy hazudni a lelkiismeretet terhelő bűn! Szabad nekem elhallgatni dolgokat, sőt sokszor hivatalos eskü alatti legsúlyosabb köteletség, de valótlant mondani nem szabad soha.

Hogy én szabad elhatározásomtól függő tudósításaimmal azon lapot igyekszem támogatni, annak kedvezni, mely egyéni meggyőződésemnek, elveimnek leginkább megfelel és nem azt, melylyel nem vagyok meglegedve, melynek irányát helytelenítem: ezt én nyíltan bevallom, ehhez jogom van, sőt ez minden gondolkozó embernek meggyőződése iránti kötelessége. Megjegyzem azt is, hogy a még meg nem állapított fogadtatási programot még a »Tiszántul« sem kapta tőlünk, az is csak többé-kevésbé biztos értesülésekből s kombináció segítségével lehet összeállítva s tudtommal tévedések is vannak benne. Volt idő, midőn ezt a »Nagyvárad« is nagyon természetesnek tartotta. Természetesen én, amint eddig, ezentul is meggyőződésem utján haladok, nem tántorítottván el ebben semmiféle hirlapi támadás vagy csipkedés által.

A püspöki kanczellária részéről:

Fetser Antal.

Karcolatok.

Laptársaink: a »Nagyvárad« és a »Szabadság« — mind hősök ök, mind férfiak — tegnap — páncélba bujtak, sulyos sisakot raktak a fejükre (mely szokatlan léte ugyan — csak nyomhatja az agyvelőt!) s a jámbor toll helyett lándzsát ragadtak kezeikbe — s ekként felfegyverkezve — közösen — megcsinálták a frontot — a »bekövetkezendő« nunczius — ellen! —

A »Szabadság« »ketrece« előtt — Bihar-megye »l'homme qui rit«-je — most ez egyszer legkevésbé sem »nevető betűket« csinál — hanem szörnyen siránkozik a fölött: hogy jön a nunczius!

S a »Nagyvárad« »háza táján(?)« — a legujabban feltűnt »imádkozó« fiskális — most ez egyszer legkevésbé sem imádkozik — hanem az egész világot szítja a miatt: hogy jön a nunczius! —

De hát mi lelte ezeket az urakat? — semmi más — mint az — hogy — mind hősök ök, mind férfiak — »megijedtek a maguk árnyékától!«

Cerberus.

NAPTÁR.

— Április 19. —

Péntek. Róm. kath. Timon vt. Prot. Timon. Gör. k. el. ápr. 7. György p. k. Izr. Nisan 25.

Nap két 4 óra 51 p., nyug. 6 óra 36 perc. Hold kelte 2 óra 54 p. nyug. délután.

Április 21. A Bihar-megyei Nemzeti Casino közgyűlése d. u. 4 órakor.

„ 22. Recht Sándor hangversenye.

„ 28. A nagyváradai szőlőbirtokosok közgyűlése.

„ 28. A polgári kör közgyűlése.

„ 28. A szepitési egyesület közgyűlése.

„ 29. A nagyváradai kereskedelmi kóroda-egyesület évi közgyűlése.

Május 1. A színi-idény megnyitása.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

Agliardi Nagyváradon.

A nunczius megérkezése ideje még most is bizonytalan, mivel Agliardi pár napot szándékozik tölteni a fővárosban, hol látogatásokat tesz, s így a jövő hétnél hamarabb nem igen jön Nagyváradra.

A váradai közönség nagy része azonban feltűnt a mindig »jól értesült« »Nagyvárad« állításának, mely derék lapocská ma estére hirdette a nunczius megérkezését s meglehetősen nagy közönség gyűlt össze este a pályaudvaron. Természetes, hogy csalódással távoztak.

Ertesüléseink szerint a pápai követ csak hétfőn este jön meg, nem lehetetlen azonban, hogy esetleg már ma este megjön. Ez azonban nem valószínű.

Agliardi Budapesten.

Agliardi, mint már jeleztük, tegnap este hajóval érkezett meg Esztergomból Budapestre.

A nunczius igen szívélyesen bucsuzott el Vaszary hercegprímástól, a többiek közt azt mondva latinul a biboros főpapnak:

— Soha sem felejttem el az itt töltött órákat. A legszebb emlékekkel gazdagodva távozom a magyar Rómából.

A nuncziust Budapestre elkísérték: dr. Komlóssy Ferenc kanonok és dr. Kohl Medárd primási titkár.

Habár a hajó megérkezése csak fél 8 órára volt jelezve, a nagykövet fogadtatására már jóval 7 óra előtt nagyszámú közönség gyűlt egybe a Petőfi-tér mellett levő bécsi hajóállomásnál. Megjelentek az üdvözlésre: Venczel Antal, a szeminárium vicze-rektora, Palotay László és dr. Laurán Agoston nagyváradai apátkanonokok, Walló Simon prefektus, dr. Balogh Sándor, a Szent-István-Társulat ügyésze s a Szent-Gergely-rend vitéze és több papnövendék.

Fél nyolcz azonban már régen elmult s a hajó érkezését még mindig nem jelezhettk; végre öt perczel háromnegyed nyolcz óra után élénk várakozás között közeledett az állomáshoz a Budapest hajó.

A főpapokból álló fogadó küldöttség s a fő- és székvárosi sajtó képviselőiben megjelent hírlapírók a hajóhid elejére siettek és ott várták be az előkelő vendég kiszállását.

Előbb azonban az utasok szállottak ki és szintén körülállották a fogadó küldöttséget. A nagykövet kíséretéből legelőbb dr. Kohl Medárd, a hercegprímás titkára szállott ki és bemutatva magát a nagyváradai küldöttség tagjainak. Jelezte, hogy a nunczius csak az utasok kiszállása után jó ki kajütjéből.

Végre megjelent a hajó fedélzetén Agliardi pápai nagykövet Komlóssy Ferenc egyházi tanfelügyelő kanonok és Walter kanonok kíséretében. Az állomás előtt a Dunaparton állott gróf Zichy Nándor csukott magánfogata, a melyet a gróf a nunczius elé küldött.

A közönség éljenzve fogadta a kilépő Agliardit, kit Venczel latin nyelvű szép beszéddel üdvözölt, mire Agliardi, kinek a fogadtatás láthatólag jól esett, előbb latinul, majd olaszul válaszolt kedélyes, fesztelen tónusban.

Agliardi nunczius erős vállu, magas termetű férfi, derült kék szemekkel és feltűnően hajlott merész saszorral. Arca vidám és derült.

A vicze-rector ezután megcsókolta a nunczius kezét, mire a küldöttség többi tagja mutatta be magát és csókolt kezét Agliardinak. Pár perczig szívélyesen társalognak s ezután a nagykövet és kísérete kocsiira szállott és a szeminárium épületébe hajtatott.

A papnöveldé kapujánál Bundala Mihály spirituális és Purth Iván prefektus üdvözölték röviden Róma követét, a ki pár szóból álló válasz után a lépcsőcsarnok felé haladt. Itt Cselka Nándor érseki helynök és felszentelt püspök udvari papjai, Szakács és Demény káplánok kíséretében fogadta a nuncziust, kit felvezettek lakosztályába, a hol Cselka Nándor püspök bemutatta a papnöveldé előjáróságát. Rövid pihenő után az intézet dísztermében lakomára gyűltek egybe.

Agliardi nunczius három-négy napig marad Budapesten. Magyarországon való tartózkodásának célja nem politikai jellegű és inkább a bibornokkal, valamint a kormány tagjaival való barátságos érintkezést tűzte ki céljául a nagykövet. Itt Budapesten érkekezni fog báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel és Wlassics Gyula kultuszminiszterrel, de valószínűleg látogatást tesz a kormány többi tagjainál is.

Tegnap reggel az egyetemi templomban misézett, azután megtekintette a papnöveldé intézetét, melynek dísztermében az előjáróság bemutatta papnövendékeit. Végre fogadta a küldöttségeket, melynek sorában az egyetem fakultása is ott volt. — Holnap reggel Vaszary Kolos hercegprímás is Budapestre érkezik s megint fog érkekezni Agliardival.

Agliardit hajóutja közben mindenütt nagy ovációkkal fogadták. Vázott a eunai korzót fellobogózták, melyek nagy része a pápai színeket viselő lobogó volt.

Az egyesületek zászlók a'att vonultak ki és a közelő hajót taracklövésekkel és harangzúgással fogadták, melyek az összes templomban szóltak. A nunczius üdvözlésére Schuster Konstantin püspök, Virter Lajos nagyprépost, Jung János felsz. püspök, a káptalan összes kanonokjai teljes díszben vonultak ki papjaikkal. Megjelent a gimnázium, szeminárium növendékei, a piarista növendékpapok; a város részéről Gajary Géza polgármester díszmagyarban, dr. Freysinger Lajos közjegyző, a városi tanács és képviselőtestület tagjai. A nagy néptömeg zúgó éljenzéssel fogadta a fedélzetén álló nuncziust. A hajó kikötése után Schuster Konstantin latin nyelven üdvözölte a nuncziust, örömeinek adva kifejezést, hogy hódoló tiszteletét teheti kanonokjai, papjai és a város közönsége élén a pápa követe előtt. A nunczius, kit láthatólag meglepett az ováció, melyben Vácznál részesült, megköszönte a rendkívül lelkes fogadtatást és Isten áldását kívánta a városra, annak lakosságára és kérte a püspököt, hogy köszönetét nyilvánítsa ki a hívek előtt. Schuster Konstantin erre bemutatta a káptalan tagjait, a város polgármesterét, Freysinger közjegyzőt és többeket. Agliardi, ki ezalatt mindig a fedélzetén állott, óhaját fejezte ki, hogy Schuster Konstantin püspökkel kezét szeretne szorítani, ki jóval alantabb a kikötő hajóján állott. Erre a fiatal papok fölemelték püspöküket a magasba és a nunczius sietett a neki nyújtott kezét megszorítani, mire a hajó is elindult éljenzés és taracklövésektől kísérve.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **XIII. Leó pápa két levele.** A Revue de Paris legutóbbi számában a Pecci-család levéltárából néhány levelet közöl, a melyeket XIII. Leó pápa 19—20 éves korában atyjához, illetve fivéréhez intézett. E levelek az 1829-iki és 1831-iki konklavéra vonatkoznak. Érdekes, hogy a fiatal Pecci milyen nagy figyelemmel kísérte a konklavében folyó eseményeket. Különösen érdekesek az 1831-iki konklavéra vonatkozó levelek Capellari kardinális, a későbbi XVI. Gergely sokáig nem tudta megszerezni a kellő többséget. Egy vasárnap este ismét összeültek a bibornokok a meddő tanácskozásra, mikor hirtelen nagy robbanás hallatszott. XIII. Leó egyik levelében ezt írja le:

— Képzeld csak — így szól a fivéréhez intézett levél — hogy milyen zavar, ijedség és aggodalmas tanácsalanság töltötték meg egyszerre a kardinálisok szívét. Azt hitték, hogy forradalom tört ki. Rögtön fegyverre szólítják a katonaságot. Minden utazót megtöltenek katonasággal, keresnek, kutatnak, de nem találnak semmit. Mi történt? Valami jómádár négy-öt font löport rejtett el a főkapu egyik oszlopának a tövében s meggyújtotta.

Végre is Capellarit választották meg. Erre nézve XIII. Leónak egy másik levele így szól:

— Azt kérdezted, milyen hatást tett az új pápaválasztás a római népre. Nem feleltem-e e kérdésre még a választás előtt? Bizonyos, hogy Capellari kardinális szigorú külseje miatt nem a legnagyobb népszerűségnek örvend. Bármiként álljon is a dolog, az okos emberek csak örülhetnek a választásnak, már csak abból az okból is, mert a katolikus egyház fejedelme lesz.

* **Őskori lelet a nagyváradai szőlőhegyen.**

Tegnap már megtört, hogy a nagyváradai régészek a Sonnenwirth Bernát szőlőjében ásásokat fognak eszközölni, mert ott egy óriási állat esontvázára akadt földforgatás közben az egyik hegykerülő. Az ásítás, melynél Cséplő Péter, Des Echerolles Kruspér Sándor és Károly, Kertész Miksa, dr. Tóth Mihály, Középpessy Gyula, dr. Grósz Albert és Márkus János voltak jelen, rendkívül szép eredménnyel végződött. Földmélter mélységben, ez alluviális rétegben **egy őskori mastodon esontvázára akadtak**, mely Cséplő Péter, kitűnő régészünk véleménye szerint **ötezer év óta fekszik a földben.** A esontok méretei után itélve az állat hatnyolcz méter magas lehetett és ily magasság arányában lehet elképzelni a test szélességét is. Az agyar, melyet sértetlenül találtak meg, másfél méter hosszú és megfelelő vastag. Nagy mennyiségű oldalborda- és koponyaesontokat szedtek ki még földből, ezeket az érdekesebb részekkel együtt ma a nagyváradai muzeumba szállítják, ahol majd a kellő rendezés után a közönség is megtekintheti.

* **A segédtsztség reformja.** A közös hadügyminiszter a csapattestek parancsnokságaihoz intézett legutolsó rendeletével meghatározza, hogy kik lehetnek ezred vagy zászlóalj segédtsztek. Eddig ugyanis minden katonai állományú tisztet kinevezhettek segédtsztté és így nagyobb részt az ezred és önálló zászlóalj-parancsnokok egész fiatal tisztekkel töltötték be e bizalmi állást, melyre annál inkább szükséges tapasztaltabb tiszt, mert az illetőnek igen sokszor az illető csapattest parancsnok nevében, de a saját szakállára kell parancsokat osztogatni. Azon kívül pedig egy ezred és önálló zászlóalj, illetve osztalg segédtsztek keze alatt igen sok olyan irat megfordul, mely már öregebb tisztek, szolgálati vagy privát ügyeit érinti és így ezeknek egy cseppet sem lehet

megnyugtató, ha tudják, hogy ezen iratok egy még egészen fiatal és tapasztalatlan tiszt kezei között vannak. Erre való tekintettel a közös hadügyminiszter elrendelte, hogy csakis oly tisztek nevezhetők ki segédtisztekké, kik már mint tisztek a csapatnál mint alantas tisztek legalább is két évet töltöttek. E parancsra való tekintettel két, Budapesten állomásozó gyalogezrednél már változtatták a segédtiszteket.

*** A belényesiek és a lassu vonat.** A belényesiek a szokásos közmondást így travesztálták: »adál uram vasutat, de nincs benne köszönet. A közlekedés oly lassu, hogy sok ideges ember, mikor Nagyváradra indul, végrendeletet csinál oda haza, mert a mai villamos világban azon idő alatt, míg ő Biharország fővárosából vasuton hazamehet, akár Béceset is megjárhatná gyorsvonaton. Egy küldöttség járt hát az illetékes fórumnál, hogy támogassa az általuk beadandó kérvényt. Nem kérnek ők sokat, csak annyit, hogy a vonat gyorsabb idő alatt érkezzék Nagyváradra és a visszaindulás pedig olyan időben történjék, hogy az ügyesbajos dolgaikat elvégezvén, még az nap visszautazhassanak Belényesbe. — Illetékes helyen megígérték nekik a méltányos kérés teljesítését s így jövőre a belényes-vaskohi vonat lassúságára nem lehet majd az általánosan ismert élecekhez hasonlókat gyártani.

*** Gyilkos ebéd.** Hudos pozsonymegyei községben özvegy Karácsony Andrásné nagypénteken lekváros derelyét főzött, melyre saját természetű mákot hintett. A mákos derelyéből Karácsony Andrásné és husz éves fia, Kálmán Vinczéné és fia, továbbá Kálmán Antal ettek. Kálmán fia, ki a derelyét nem szerette, csak keveset evett abból s a rajta levő mákot is gondosan lerázta. Másnap reggel Karácsonyiné és fia erős hasgöresökre estek s vasárnap reggel meghaltak mind a ketten. Alig öt perc múlva meghalt Kálmán Antal is. A fiu, ki a mákot letakarította a derelyéről, szintén nagyon rosszul volt, de már túl van a veszedelmen. Hogy mi okozta a három ember halálát, azt a vizsgálat fogja kideríteni.

*** Esküvő.** Holnap délelőtt vezetni oltárhoz az újvárosi holdas templomban Kocsis Béla nagy-bárádi törekvő fiatal gyógyszerész Zigre Miklós helybeli ismert ügyvéd bájos és nagy műveltségű leányát: Gizellát.

*** Gróf Zichy Jenő expedíciójának programja.** Az öt magyarokat kutató gróf Zichy Jenő holnap reggel indul el Budapestről ázsiai útjára. A mintegy 40 főből álló társaságban Bihar megyéből csupán 1 ember vesz részt, s ez Rozslopy Gyula, gróf Zichynek Magassalagon (Élesd mellett) az uradalmi erdőket kezelő fiatal erdésze. A társaság Lembergben át Odesszába, innét pedig a Krim-félszigeten keresztül Keresbe, ezután Thámába, Themrukba, Ivanoskájába, Ekaterinodákba megy. A fekete tengeren átkelve, az egész Kaukázust bebarangolják s a fáradságos utat gyalog és lóháton teszik meg. A világhírű Dariel-szoroson keresztül Nadikalkason és Góbi sivatagon keresztül Tiplisbe mennek. Itt hosszabb ideig fognak tartózkodni mielőtt ideérnének, több helyen, így Georgsikban és Madzsar vár romjai körül fog ásatást tartani Wosinszky Mór. Tiplisben csatlakoznak az expedícióhoz a tiplisi és bathumi muzeumok igazgatói. Tiplisből a Kaukázus keleti felében levő dagestáni tartományba, a hol a karacsi nép lakik, mennek, a hol Wosinszky Botlikban és Derbentben nagyobb kutatást tesz. Innen hajón a Kaspi-tón Bakuba, Bakuból vissza Tiplisbe, majd Góriba utaznak a hol ismét ásatás lesz. Délre tartva. Gocska-tavat s Eriván városát látogatják meg. A Kaukázus átkutatása csak első felét képezi az utazásnak. Az utznás második fele Khiva, Bochara Samarkand bebarangolása lesz egész China határáig. Ebben az utban a társaságot Khalberg orosz tábornok fogja kísélni. Az utazás sokféle érdekességei közül megemlítendő, hogy a Kaukázusban levő Bozsony-fürdőben, Góri mellett, Miklós orosz nagyhercegnek lesz az expedíció vendége. Zichy Jenő gróf, a ki április

28-án indul el ázsiai útjára, fonográfot visz magával, hogy kutatásai közben megörökítse a magyarok őshazájában lakó népek dalait. Az expedíció a körülményekhez képest négy-öt hónapig fog tartani.

*** Az épülő „Ipolyi-muzeum.”** A kedvező idő beálltával nagy erővel láttak hozzá újból a mult őszzsel megkezdett »Ipolyi-muzeum« építéséhez, úgy, hogy már annyira haladtak, miszerint a tegnapi napon megkezdtek a tetőzet építését is. — Rövid pár hónap múlva tehát végre méltó hajléka lesz a boldogult nagynevű püspök drága műkincseinek és régészeti tárgyainak. Nagyvárad pedig egy nagybecsű középülettel lesz gazdagabb.

*** Hogy lehet megszüntetni az orrvérzést?** Az erős orrvérzésnél mindig hűvösen kell tartani a fejet és melegen a lábakat, azért legjobb a betegnek meleg lábvizet adni, vagy melegített téglát a lába alá tenni, az arcát hideg vízzel mosni és hideg vízzel megitatni. Ha ekkor sem szűnik meg az orrvérzés, jó ecetes vizet az orron fölszívni. Nagyon heves vérzéseknél jeges borogatást alkalmazunk a fejre és a nyakszirtre. Néha orvoshoz kell fordulni, de addig is, míg az megérkezik, egy ecetbe áztatott tépésomót mélyen az orrlyukba kell dugni.

*** Kiváncsiak a vasutnál.** Tegnap este felé nagyon sokan kimentek a vasúthoz, mert egyik nagyváradai jól értesült újság azt állította, hogy Agliardi nuncius a gyorsvonaton okvetlen megérkezik Budapestről. A kiváncsiak tömege türelemmel várakozott egy pár óráig, de mikor megtudta, hogy felültették, azt a bizonyos szerkesztőséget ki nem írható jelzőkkel titulálva boszusan tért vissza a városba. Az egész dolgból a vasuti vendéglősnök volt haszna, mert több sört adott el, mint rendesen.

*** Ásatások Kolozsmonostoron.** A kolozsmonostori Kalvária-hegyen egy kápolna áll, mely részét képezte a szent István által alapított apátság s az ott állott góth stílus templomnak. A kápolna valaha alkalmasint sekrestyéjét képezte a templomnak, mely a hozzátartozó apátsági épületekkel együtt a mult századokban tűnt el a földszínéről. Ez épületek egyike alagutal volt összekötve a kolozsvári minoriták templomával. Vész alkalmával ezen az alaguton menekültek a kolozsmonostoriak, vagy kolozsváriak. Az alagut egyes részei itt-ott még most is feltáruznak építések alkalmával. Most, hogy Kolozsmonostort Kolozsvárhoz csatolták, az egyház felépíteni szándékozik a föld színéről eltűnt templomot. Ebből a ezélebből a kápolna mellett és környékén ásatásokat kezdetek, hogy a hajdani templom alapfalait megtalálják. Egy helyen már rá is akadtak egy alap falra s most tovább folytatják nyugati és északi irányban az ásatásokat. A munka folyamán igen sok becses régiséget találtak: téglát, feliratos köveket, edényeket, megkerült koponyákat stb.

*** Új körorvos.** Pásztón (Heves megye) a napokban volt a körorvos választás; a bizalom dr. Platthy Adorjánban összpontosult, kinek Nagyváradon is több rokona és ismerőse van. — Platthy egyhangulag lett megválasztva.

*** Gyilkos rokonok.** Tolesván — mint Sátorajja-Ujhelyről írják — nagy ijedelmet keltett, hogy Konstantin Ferencz földbirtokost a kutban halva találták. Eleinte mindenki azt hitte, hogy Konstantin Ferencz öngyilkossá lett. A nap folyamán azonban a csendőrséghez levél érkezett, amelynek tartalma az eset szenzációs voltát nagyban emeli. A levélíró ugyanis Konstantin rokonait azzal vádolja, hogy ők dobták be az öreg földbirtokost a kutba, hogy így vagyónához juthassanak. A csendőrség a levél alapján vizsgálatot indított a rokonok ellen.

*** Miben gyönyörködik a közönség?** Igaz hírek hiányában gyöngéledő laptársunk: a »Nagyvárad« azt írta szerdai számában, hogy Kiss Piroskát egy veszett (?) eb megmarta. Miután ez a híre sem volt igaz, sietett azt helyreigazítani aképen, hogy lenyomatta a »Tiszántul«-ból az idevonatkozó

sorokat. Miután a jó forrást meg kellett említenie, hát »vieczözölve« akart tulesni a »saját külön« baklövésén és — azzal vezette be a reprodukált komoly újdonságot, hogy »gyönyörködtek abban azok, akik a jó viecezeket szeretik«. A savanyu élezelődésre mi komolyan kérdezhetjük: — Vajjon nem gyönyörködtek-e a »Nagyvárad« olvasói, mikor a borzasztó katonavárosi árvíz alkalmával a Jakobovis (Ürgele) gyönyörű szép virágos kertjét is (trágyadomb) elvitte az árvíz; mikor a mítsem sejtő Belezna y Antalt komolyan le akarták tartóztatni Püspök-Ladányban azalatt, míg ő a nagy ünnepekre készült a nagyváradai székes-egyházban; végre, mikor azt olvasták, hogy Sas Ede, jelenleg rövid ideig Budapesten tartózkodik. Bizonyára ezekben a rossz viecezekben nem gyönyörködött a »Nagyvárad« közönsége, hanem boszankodott, hogy mindig április elsőt akar vele járatni a szellemes (?) szerkesztőség, mely a felületeseknek és szenzációhajászatnak Nagymestere. Záradékol az igazság kedvéért kijelentjük, hogy, ha a »Nagyvárad« remélhetőleg legközelebb újra hasonló kellemetlen helyzetbe jut, a forrás megemlítése nélkül is átveheti a »Tiszántul«-ból helyreigazításait. A mi hírünkben használt kitétel helyességének igazolására pedig ezitáljuk az általánosan ismert közmondást: »amelyik kutya sokat ugat, az nem harap...«

*** Nemzetközi vívóverseny.** A prágai Riegel-vívóegylet ez évi június 26-án nemzetközi vívóversenyt rendez a cseh fővárosban. A verseny védnökségét Hohenlohe-Schillingsfürst Fülöp Ernő örökös hercege, Ratibor és Corwey hercege vállalta el, a rendező-bizottság pedig gróf Waldstein Zdenkó elnök és Demártim Lajos alelnök vezetése alatt működik. Érdekes s különösen reánk magyarokra nézve kellemesen meglepő dolog, hogy az atletikai klubhoz és többi vívóegyleteinkhez küldött meghívók, a terjedelmes versenyproponciókkal s egyéb mellékletekkel együtt, mind magyar nyelven vannak írva, sőt az aláírások is magyarosak. A vívóversenyek juryjébe a magyar vívómesterek közül Sztrakay Norbert budapesti vívómestert, ki az öreg Keresztessy után ez idő szerint összes fővárosi vívómestertársai közt nemesak korára nézve, de közel 25 évi működése folytán a magyar kardvívás-oktatás terén is kétségkívül első helyen áll. Ez a kiváló figyelem és megtisztelő kitüntetés, — a mi különben nemzetközi versenyek alkalmával eddig egyáltalán nem volt szokásban, — kétségkívül nemesak egy igen szép vonása, de egyuttal félreismerhetlen bizonyítéka is a prágaiaknak a magyarok iránt való rokonszenvének és előzékenységének, igen szives hangu magyar levélben hivta meg a rendező-bizottság. A versenyen különben, mint értesülünk, a magyar amatőr-vívók nagy számmal fognak résztvenni.

*** Új 6 kros szivarok** kerülnek pár hét múlva forgalomba. Az új szivarok alakja olyan lesz, mint az »Operas« szivaroké. Ha minőség tekintetében is hasonlítanak majd hozzájuk, akkor előre is szidhatjuk ez új szivarnemet, legalább Nagyváradon.

*** Farkashűség.** A farkasokat e nem éppen népszerű fenevadakat, kétségkívül rehabilitálja az alábbi eset, melyből kitűnik, hogy ezekben a bestiákban is meg vannak a nemesebb állati ösztönök. Rothenhofban történt, az estei Ferenc Ferdinánd főherceg vadászterületén. A főherceg specialitásai között nem utolsó helyet foglalt el az a két farkas, melyet ott őriztek. A farkasokat két Boszniában állomásozó tiszt ajándékozta annak idején a főhercegnek, a ki eleven őriztette a bestiákat. A napokban az egyik farkas valahogy megszökött a kalitkájából s szerencsésen kikerülve az embereket, elmenekült a közeli erdőbe. A Budweisban állomásozó 11. gyalogezredből két tiszt és egy altiszt vezénylete alatt 40 embert kommandiroztak ki a szökevény kézrekerítésére s ki volt adva az utasítás, hogy a fenevadat, ha csak lehetséges, élve kell elfogni. Egész nap hajszolták a derék bakák a szökevény farkast, de hiába, a ritka vadászat zsákmány nélkül végződött. A főhercegi udvar személyzete már-már busulásnak adta magát, mikor másnap reggel a farkasólban ott látták a szökevényt bánatos számaözvegyével ölekezni. A bestiának úgy látszik fájt a szíve hűtlenül elhagyott párja után s éjszaka szépen visszakullogott otthonába.

* **Sártaposó fejedelem.** Említettük tegnap, hogy egy Agárdi nevű téglavető, alighogy a kórházba felvették, egy negyed óra után meghalt. — A rendőrség vizsgálatot tartott az ügyben és kiderült, hogy a beteget felesége Pecze-Szöllősről szállította be Nagyváradra a kórházba. Tegnap a szerencsétlen asszonyt kihallgatták. — Sirva állott meg a biztos előtt és mikor megtudta, hogy azzal gyanúsítják, mintha férjének halálát okozta volna, hogy orvosi gyógykezelésben nem részesült, kioldotta a kendője csücskéből a receptet, mely elvitte a feje alól az utolsó tyuktollas párnát is. Mikor a kihallgatás után azt mondta neki a tisztviselő, hogy elmehe, összetette a szegény asszony a kezét, felnézett a magosba és magában suttogva ezt hajtogatta:

— Meghalt a fejedelem, oda van az ország! Kis czókmókjaim visszatartja a gazda, engem meg kilöknék. Vénségemre beh' itt hagyta én fejedelmem!

* **A zöldelő szív.** Oh, hogy minek is van szív, ha annak zöldelni is kell — sóhajtott magában egy pécsi könyvelő. És minek is zöldel a szív, ha az ember nem bankár! — sóhajtott tovább.

Minde sóhajoknak oka, melyek egy üres zsebű bürokrata teli szívéből törtek elő, Somogyi szintársulatának egy csicseregő primadonnája, a ki a zöldelő szívű könyvelőt megígérte.

A szerelmes fiatal ember levelet küldött neki:

•Teljes szívemből imádozt, szerelmemmel elhalmozott földön élő isteni hőslény!

Ámbár én csak egy szegény könyvelő vagyok, mégis úgy szeretem magát, akár egy bankár. Addig is, a míg bankár lehetnék, küldöm kegyednek ezt az ibolyacsokrot. Ha levelem után ismerni és érzelmeimben osztozkodni akarna, mikor Pécsen a szinpadon lesz, emelje szívéhez e csokrot és emelje fel hozzám a szemét — a karzatra. Bizonyosan fel fog ismerni, mert lábaim ott fognak csüngen a baloldali középső oszlop mellett. Ezt a helyet — kegyed látásáért — ha kell ököllet ir megvédelmezem!

A primadonna éppen elutazóban, a vasutnál kapta e levelet. Izgatottan bontotta fel és tartalma annyira meghatotta, hogy bár jegye személyvonatra volt váltva, menten — gyorsvonattal hagyta ott Pécsen.

* **A rossz lelkiismeret.** A Walter éttermében éjjel után beszól a pinczér:

— Odakünn egy hölgy vár, a ki azt mondja, a férje mögigérte neki, hogy ma korán fog hazajönni.

Az egész társaság felugrik és korusban megszólal:

— Boesánat egy percze, uraim!

* **Keresztessy József meghalt.** Az öreg Keresztessy bácsi, a főváros legidősebb vivómestere meghalt. A múlt évben tartották meg tiszteletű 50 éves jubileumát, de az öreg már akkor is beteges volt. Az idej kemény tél nagyon megrongálta a 76 éves ember egészségét és a halál megszabadította fájdalmaitól.

* **500 forint meg egy arany láncz.** Belényes határában egy utas elvesztette tárczáját melyben ötszáz forint készpénz, egy arany óraláncz és két marhalevél volt. Most a csendőrök keresik a becsületes megtalálót, akinek szerencsétlenséget hozhat a szerencsése.

* **Egy szerelmes leány merénylete.** Pécsen mesélt az a régi történet, hogy két leány szeretett egy legényt. Az ilyen históriák vagy úgy szoktak történni, hogy az egyik leány lugot iszik s meghal és a másik pár évekig hordja a sirjára a virágot, amiről aztán a poéták verseket is írnak; vagy pedig egyszerűben, úgy hogy az okosabb, aki rendesen csunyasabb és ügyetlenebb is, mint a másik, félreáll, s azután csak haragos pillantásait találkoznak. A szerencsétlen pécsi szerelmes leány, Pozsgai Mari sokkal vadabbul oldotta meg a kérdést. Megleste a napokban a boldog szerelmes leányt, Sárics Marit a vásártér a

panorámái között, kést rántott elő s markolatig szurta bele a szerencsétlen leány keblébe. Sárics Mari szó nélkül összerogyott, s kevés remény van arra, hogy életben maradjon. A gyilkos leányt elfogták.

* **73 krért leütötte.** Nagy népcsődület verődött össze tegnap délután a Nagypiac téren a »Zóna« kávéház előtt. Áron Kovács Gyula, kihez a rendőrségnek már több ízben volt szerencsése, Tógyer Virágot, a nála cseppet sem külön helynéküli cselédet egy ólmos bottal úgy fejbe ütötte, hogy véres fejjel a kövezetre bukott. Ezt az épületes jelenetet igyekeztek a kíváncsiak végig nézni. Az ütés onnan eredt, hogy Virág a tettestől állítólag 73 krajczárt ellopott. A rendőrség mindakettőt bekísérte.

* **Halál a vasúti kocsiiban.** Nagy rémület fogta el a miskolci vasúti állomáson egy második osztályban ülő vasúti utasokat. Budapestről ugyanis egy hölgy akart Miskolcra keresztül utazni, de közvetlen a miskolci állomás előtt hirtelen rosszul lett és mire a vonat az állomáshoz ért, a szerencsétlen hölgy meghalt. A miskolci állomáson a halálhírt feljelentették és a halott utast beszállították a miskolci kórházba. A nő neve ismeretlen, ruházatáról itélve, valamely jobbmodu család tagja.

* **Kártyaszünet.** Egy orvos a beteg pulzusát vizsgálja, s így számlálja az ütéseket: Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolcz, kilencz, tíz, alsó, felső, király . . .

* **Az aranka-pusztítás megakadályozása.** Festetics Andor gróf m. kir. földművelésügyi miniszter felhívta magyarországi összes [megyék] törvényhatósági bizottságát, hogy az általa kibocsájtott s mező gazdasági szempontból oly fontos luczerna és löhere arankamentes termelésére vonatkozó szabályrendelet betartására szigoruan felügyeljen, s be nem tartását a szabályrendeletben előirt pénzbüntetések pontos behajtásával ellensúlyozza és hogy a rendeletben előirt dolgok körüli mozzanatokról időszakonként, a miniszteriumnak jelentsen. Hogy a rendeletnek lesz-e valami eredménye, az csak később derül ki.

* **APRÓ HIREK.** Wolafka Nándor debreczeni katolikus címzetes püspök több napi tartózkodásra Budapestre utazott. — **Rudolf trónörökös emléke.** Bécsből jelentik, hogy a király a schönbrunni kastély kápolnájában Rudolf trónörökös nevenapja alkalmából esendes misét hallgatott. — **Rendjeladmányozás.** A király személye körüli minisztere előterjesztése folytán Buljovszky János műszaki tanácsosnak, az idej árvizek alkalmával kifejtett sikeres működése és jó szolgálatai elismerésül, és Erney Gyula budapesti kereskedőnek, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. — **A zszurnalisztika köréből.** A Cenner Lajos szerkesztésében megjelenő »Katolikus Egyházi Közöny«-nek e hónap elseje óta társszerkesztője és főmunkatársa lett Stake István erzsébetvárosi káplán és képezői tanár, a ki a zene terén is nevet szerzett már magának. — **Gyengéd férj.** Brisák Pál napszámos ittas állapotban egy széklél úgy föbe ütötte a feleségét, hogy súlyosan sérült állapotban a budapesti Szi-István kórházba szállították. A garázd napszámost letartóztatták. — **Öngyilkosság.** Budapestben 24 éves férjes asszony marólugot ivott és meghalt. Öngyilkosságának oka családi viszály.

* **x Halestely.** A Wöber-szálloda kerthelyiségében ma és minden pénteken este halászlé és turócsusza fog kiszolgáltatni, friss sör és jó cigányzene mellett. 0—1.

Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottságának ülése.

Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága tegnap délután 3 órakor Papp János gazd. tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. Jelenvoltak Busch Dávid főmérnök, Rimánóczy Kálmán, Knapp Ferencz, Bertsey György,

ifj. Rímmler Károly rendőrkapitány, dr. Kornstein Lajos és Hoványi Géza.

Az ülés tárgyát a Poyárn János tulajdonát képező fővezetési ház építéséből folyólag a Mészáros-utca felőli sarkának levágatása s ezen utca megnyitásának kérdése, továbbá a tulajdonos részére nyújtandó kártalanítási összeg megállapítása képezte. Nevezett háztulajdonos a levágandó területért, a mennyiben azon rész állítása szerint 2000 forintot jövedelmez. ezen összegnek 5%-kal megfelelő tőkét kér kárpótlásul. Mivel azonban az egész épület az adóbevallás szerint csak 3550 frtot jövedelmez, a miből meg adó és fentartás czimén 36 százalék levonandó, az egész épület csak 40000 frtra értékelhető s így a levágandó terület négyyszög méterre 100 forintot érne, vagyis az egész levágandó terület értéke 16080 frtot tenne ki. De tekintettel arra, hogy épen ezen ház a levágatás folytán értékében is növekszik egyrészt az utca megnyitása által, mert bolt helyiségek nyitására alkalmas utca vonalat nyer, a bizottság 10000 frtban javasolja megállapítani a Poyárn János részére nyújtandó kártérítési összeget és pedig aként, hogy annak felét a város pénztára, másik felét pedig az érdekelt tulajdonosok, u. m. Grünvald, Rimánóczy és Steidl örökösök viseljék.

Ez után a bizottság az Áldás-utcai aszfalt-burkolati munkálatok átvétele végett helyszini vizsgálatot tartott.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Irodalom és művészet.

— **Katolikus egyházi zeneközöny.** A f. évi 4-ik száma következő tartalommal jelent meg: 1) Vogl Alajos, a székes fővárosi egyházkarnagyok nesztorának, ki ötvenkilenc évig szolgálja az egyházat, s ötvenhat év óta a fővárost, életrajza s működésének méltatása. 2) Hívveinkkel miként kedveltessük meg a római choral-éneket. IX. 3) Az orgona, közli Szantner Zsigmond. 4) Az egyház nyelve (folytatás). 5) Istentiszteletek rendje április hóban. 6) Ismeretek tára (folytatás). 7) Irodalom. 8) Vegyesek. Melléklet: Ordo Servandus in Litaniarum Majorum Processione, quae die festo S. Marci celebrantur: quo et segetes benedicuntur. (Vetések megáldása sz. Márk ünnepén.) Szöveg és zene. A kitűnő szakközönyt melegen ajánljuk, kivált az illető szakkörök figyelmébe és pártolásába. Előfizetési ára: egy évre 1 frt 40 kr, fél évre 80 kr. Előfizetések a Pesti könyvnyomda-részvény-társaság hangjegymetsző osztályába (Budapest, hold-utca 7. sz.) intézendők.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története,** kibővítve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10.000 példányban. A 48 oldalos füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédek és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 frt, 100 drb. 8 frt, 50 drb. 4 frt 50 kr., 25 drb. 2 frt 30 kr., 10 drb. 1 frt. — Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. — Egy példány ára 15 kr. — 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen küldetnek. — Kapható a »Fejérmegyei Napló« kiadóhivatalában Székesfejérvárott.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.
Írta: Edhor J. (15)
Fordította: Veress Zsigmond.
(Folytatás.)

— Ella nagyon fiatal és a mellett el van kényeztetve. Daczára pajzán kedvének és változó kedélyének úgy érzem, mintha minden tétben valami határozott akarat volna fölismerhető, habár kismértékben. Hogy pedig minden jó tulajdona jelenleg ki volna fejlesztve, azt kétségbe vonom. Hivatásom eddig nem engedte, hogy mélyebb pillantást vessek szívébe, azért megígértem, hogy a nyáron Sziléziába megyek birtokukra. Közélelől akarom megismerni mielőtt elhatározó nyilatkozatot tennék. De előbb a te tanácsodat kérem életemnek e fontos percében, mire a levélben is kértelek.

— Az én tanácsomat! — a pap szomorú mosolylyal tévé össze kezeit.

— Bizonyára a tiédet, kedves bátyám, és csak a tiédet, s kérlek mondd ki bátran.

— Azért is jöttem Felix. A mire nem volt képes minden kérésed, arra képes volt utolsó leveled. Én utra keltem, koromat és egészségi állapotomat tekintve bizony nem kis feladat. De adóztam vele az ügy fontosságának.

Hogy az alázatos pap felemlítse fáradságos utját, az esodálalatot keltő volt, miből Felix észrevehette, hogy nagybátyja óhaja távol áll az övétől. A tanár felemelkedett s íróasztalán rendezgetett. A lámpa fénye szép barna arcát megvilágította, mely szilárd elhatározást mutatott.

— Nem helyesled Nordenflicht Ellával való házasságomat? — kérde kisebb szünet után Felix.

— Ujból kérdelek Felix van-e bizalmad hozzám?

— Hogy kérdezheted bátyám? Tudod, hogy végtelenül bízom benned!

— És nem kérdezősködöl majd okai után ha megmondom véleményemet?

Felix sötét szeméit a papra szegte aztán nemet intett göndör haju fejével.

— Tehát halld: azt óhajtom, hogy soha se nőstülj meg Felix.

Felix föl pattant, de azonnal lecsendesíté ismét felhevült kedélyét.

— János bátyám, — mondá aztán szeliden, de felismerhetőleg, hogy csak nehezen uralkodik magán. — János bátyám miért akard mindig a legszebbet és legjobbat tőlem megvonni, s miért ütközik akaratom össze a tiédde? Már korán nyomasztóan nehezdedt keblem fejlődő virágaira, azon kívánatod, hogy pap legyek. Ma midőn már reméllem, hogy ki vagy békítve az önmagam által választott pályával, újból hideg kezű szívem legszebb virágait akarja megsemmisíteni. Oh János bátyám miért teszed ezt. Hisz mindig úgy szerettél!

A titkos lemondás fájdalmas felkiáltása lebbent el az öreg lelkész ajkairól.

— Oh Felix, szívem vérét szívesen feláldoznám érted, ha boldognak láthatnának. Orizzen az Isten attól, hogy egyszer bekelljen látnod, hogy mily igazságosok voltak kívánalmaim. Ha eddig elé többet engedtem meg neked, mint kellett volna, úgy kegyelmes lesz az Isten irántam a szándék czéljaiért. Mert nem csak én állok akaratom és kőzted, hanem az Isten igazságos karja is, ki az apák bűneit a gyermekeken torolja meg. Neked nem szabad a Nordenflicht nemzetségbe házasodnod.

Nehéz veríték gyöngyözött az öreg lelkész halvány homlokán.

A tanár is elhalványult.

— Nem lennél oly szíves megmondani, hogy mily titkos tények történtek a multban, melyeknek árnyéka idáig hat? János bátyám megjegyzem ez alkalommal, hogy már évek óta kísér egy különös koldus, ki mindig bizonyítja, hogy grófi háznak sarjadéka vagyok. Kérlek, világosíts fel.

— Ne, mozgasd a fátvölt!

— És ne higgyek a koldusnak János bátyám?

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Közös minisztertanács.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Ma délután a közös minisztertanácson O Felsege elnökölt a delegációsális előterjesztések végleges megállapítása és a déli vasut államosítása tárgyában.

Esküdtétel.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt tette le az esküt Plener Ignác titkos tanácsos, mint a vaskorona-rend kancellárja.

A nunczius Budapesten.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Ma reggel fél 8-kor Agliardi nunczius az egyetemi templomban szent-misést mondott, melynek végeztével a pápai áldást megadta. A délelőtt folyamán Szapáry Géza grófnét és Steiner Fülöp püspököt fogadta. 10 órákor a theol. fakultás tanári kara tisztelettel nála. Rapaics dikán mondta az üdvözlő beszédet. A közp. papnevelő intézet nagytermében fogadta a nunczius a növendék papok tisztelgését, kiknek nevében Cselka N. beszélt. Agliardi válaszában hangsúlyozta, hogy a növendékek bár az országnak különböző részeiből valók és különféle nemzetiségekhez tartoznak is, de ugyanazon hazának gyermekei. Azért szükséges, hogy valamint mindnyájan egyek az egyházhoz való szeretetükben, **úgy legyenek egyek a haza iránt érzett szeretetükben is.**

Ezután a papnevelő előjáróinak társaságában előbb az angol kisasszonyok intézetét és templomát, majd az új városházát látogatta meg, ahol azonban Ráth főpolgármestert nem találván, névjegyét hagyta hátra. Innen déltájban visszament a közp. papnevelőbe, hol már Dessewffy püspök várt reá. Ebéd előtt még Szapáry Géza gróf tisztelgését fogadta.

Az ebéd 1 órákor volt, melyen a nunczius megköszönte a szíves fogadtatást.

Közös minisztertanács.

Budapest, április 18 (Saját tud. táv.) A Bécsben ma délután 2 órákor O Felsege elnöklete alatt megtartott minisztertanácskozásokon szóba jöttek, részben pedig el is intéztettek: a közös hadsereg és a tengerészet költségvetése, a tisztli létszám emelése, az altisztli lovak létszámának emelése és a 170,000 új Manlicher fegyver költségeinek első részlete. Ezek együttevve 4 millió forint rendkívüli kiadás fölvetelét igénylik a költségvetésben. — A delegációk összehívásának ideje június 5-ére tűzött ki Bécsbe.

Merénylet.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) A »Petit Journal« jelenti Párisból, hogy az anarchisták Faure köztársasági elnök ellen Havreban merényletet terveztek, melyet a rendőrség az utolsó percekben akadályozott meg. A merénylet elkövetésével megbízott anarchista Londonból érkezett Havreba.

Esküdtészeki tárgyalás.

Budapest, ápril 18. (Saját tud. táv.) Popu Juon bokszezi gör. kath. esperes sajtópert indított a »Magyar Hirlap« szerkesztősége ellen a borosjenői király látogatás alkalmával írt cikkei miatt, melyekben azzal van a panaszos gyanusítva, hogy a király ellen merényletre lázította híveit. A mai délelőtti tárgyalás az inkrim. cikkek fölolvásával és a szerzőség megállapításával telt el. A felelősséget Horváth Gyula, Fenyő Sándor, Márkus Miksa és dr. Kohn Dávid vállalják magukra. Délután a tanúk kihallgatása jött sorrendre. Az esküdtészek a bizonyításnak helyt adott.

Asszonyháboru a rendőrökkel.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Bécsből jött jelentés szerint ma a Wienerbergen sztrájkoló munkások 3 izben öszeütköztek a rendőrökkel. Az asszonyok vizes rongyokkal és kövekkel hadakoztak. Súlyosabb sérülés nem történt.

Luxus-lóvásár.

Budapest, ápril 18. (Saját tud. táv.) Ma reggel 9 órákor nyílt meg a Tattersallban az O. M. G. E. által rendezett tavaszi luxus-lóvásár előkelő közönség jelenlétében. Legjobban tetszettek Jeszenszky Ferencz lovai. A legelső vásár Kazy János barsi főispán négy hatalmas hintós lovára köttetett.

Ütközet Angol-Indiában.

Budapest, ápril 18. (Saját tud. táv.) Angol jelentés szerint a csitráli uton heves ütközet volt, melyet 630 angol katonával vívott 1500 felkelő ellen, kik 50 embernyi veszteséggel visszavonultak. Az angolok 6 halottat és 16 sebesültet vesztek.

A japán-kínai békekötés.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) A japánok Port-Arthurt csak bizonyos ideig tarthatják megszállva, valószínűleg addig, míg a hadiharcz utolsó részletét is megkapják.

Közzgazdaság.

A III. országos gazda kongresszus. A kongresszus szervező bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kongresszus a fővárosi vigadóban fog megtartatni. E tekintetben elnökség a vigadó bérlőjével már megállapodásra is jutott. Ugyanazon időben külön teremben mind az öt szakosztály fog tárgyalni. A szakosztályok órarendjét a kongresszus kezdetekor kapják meg a tagok. A rendező-bizottság a kongresszus tartalma alatt egy bankettet rendez, melyre a tagok szétküldendő blankettákon jelentkezhetnek. Az előadók határozati javaslatai kinyomatva a jövő hét elején küldetnek meg a tagoknak a tagsági jegyekkel együtt. A rendező-bizottság határozata értelmében e nyomtatványokra s tagsági jegyekre a tagok csakis a tagsági díj megtörtént befizetése után tarthatnak igényt. A rendező-bizottság jelenvényekről is gondoskodott, melyeket a helyszínen, önköltségen fog szétosztani. A kongresszus titkári hivatala most adta ki a kongresszus újból átdolgozott tervezetét, melyben a kongressz-

szus beosztását s a tárgyalás alapjául felvett kérdéseket illetőleg némi változások, illetve bővítések vannak. Ezen tervezeteket minden érdeklődőnek készséggel megküldi s tagul jelentkezéseket elfogad a titkári hivatal. (Budapest, Köztelék.)

A gazdaközönség védelmére.

A földművelésügyi m. kir. miniszter a mezőgazdasági szempontból fontos luczerna és lóhere arankamentes termelésének biztosítása érdekében körrendeletet adott ki, mely szerint kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető az, a ki nem arankamentes luczerna vagy lóhere magot termelés végett forgalomba hoz. Az ily kihágások megtorlására irányuló eljárás az 1894. évi XII. t. cz. 94. §-a szerint hivatalból indítandó meg; mihez képest az elsőfokú hatóságok kötelesek a magvak forgalomba hozatalát ellenőrizni. A rendelet részletesen felsorolja az eljárás módjait a hamisítások felismerése s a szakvizsgálat tárgyában, főczélul tüzvéni ki, hogy a gazdaközönség a felmerülhető visszaélésekkel szemben rendszeres és hatályos védelemben részesíthetők. Mindenesetre helyes intézkedés, csak aztán legyen is fogantatja!

Sorsolás.

A 3 százalékos szerb államsorsjegyek Belgrádban tartott huzásán a következő sorozatokat húzták ki: 18, 855, 972, 1197, 1499, 1951, 2801, 3364, 3528, 3835, 4423, 4804, 4889 és 5266. A 90.000 frankos főnyeremény az 5266 sor. 17. sz. sorsjegyre, a 10.000 frankos nyeremény 3528 sor. 42. sz. sorsjegyre, a 3500 frankos nyeremény a 18 sor. 41. sz. sorsjegyre esett; 1000—1000 frankot nyert: sor. 972. sz. 43 és sor. 4889 sz. 25, egyenkint 500 frankot sor. 18 sz. 3, sor. 972 sz. 41 és sor. 1197 sz. 48, egyenkint 275 frankot sor. 1499 sz. 2 és sor 2951 sz. 13.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 17.

Készaru üzlet. Malmaink vételkedve fokozódott és ennek befolyása alatt készbuza további 5 krral javult. A kínálat ezen élénk kerestettel nem tartott lépést és szilárduló irányzat mellett 40.000 q. hazai buza ment át malmaink birtokába.

Idegen buzákból 1100 q. 78 k. szerb buza adatott 5.82 1/2 frton, vámtmentesen őrlési engedéllyel.

Rozs irányzata szilárd; 5.90 forintig kötöttet budapesti paritás.

Arpa irányzata változatlan.

Tengeri és zab irányzata szilárd.

II. Határidő üzlet. A mai üzlet csendes hangulatban indult meg, a nap folyamában azonban Amerikából és Oroszországból néhány vidékéről kedvezőtlen hírek érkeztek a vetések állásáról és a százalékos kimutatás a kilátások csökkentését mutatja.

Előfordult kötések: buza tavaszra 7.10—7.16 frt, buza május—júniusra 6.97—7.02 frt, rozs tavaszra 5.91—5.98 frt, tengeri máj.—jun. 6.63—6.68 frt, zab tavaszra 6.70—6.78 forint, szept. okt. 6.18—6.24 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.40—10.50 forint.

Mal hivatalos jegyzések effektív árakban.

B u z a						
	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára		Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
F a j						
Bánsági	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.00
„	uj 80	7.00	7.05	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Tiszavidéki						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.95	7.00	79	7.00	7.05
„	uj 80	7.05	7.10	81	7.10	7.15
„	uj 82	7.15	7.20	—	—	—
Pestvidéki						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.00
„	uj 80	7.05	7.10	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Fejérmegyei						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.00
„	uj 80	7.00	7.05	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Bácskai						
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	7.00	7.05	79	7.05	7.10
„	uj 80	7.10	7.15	81	7.15	7.20
„	uj 82	7.20	7.25	—	—	—
Román						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—
„	uj 80	—	—	81	—	—
„	uj 82	—	—	—	—	—
Szerb						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—
„	uj 80	—	—	81	—	—
„	uj 82	—	—	—	—	—
Bolgá						
„	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—

Sertés-üzlet.

Kőbánya, április 17. Készlet: 142.299 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45—45 1/2 kr.; közép: 44—45 kr.; sülőd kövér: 47 1/2—48 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —; Szerb kövér 45—46 kr.; könnyű 44—45 kr. A bizott sertés üzlet irányzata: kissé kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	123.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.25
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	126.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	103.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.25
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	162.50
Fizesszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	151.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	101.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	123.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	101.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	159.25
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	1095.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	461.25
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	399.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	—	—	—	443.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	967.—
Német birodalmi márka	—	—	—	59.50
London vista	—	—	—	122.40
Paris vista	—	—	—	48.50
20 márkás arany	—	—	—	11.95

NYILTÉR.

Tengerész öltönyök
4—9 éves fiuknak (különlegesség)
8 frt,

célszerű iskolaöltönyök
5 frt 50 kr,

ép ugy felnöttebb fiatal
uraknak

dús választékban kaphatók

NEUMANN M.

FÉRFI-RUHA ÜZLETÉBEN
Nagyváradon

csakis Bémer-tér, Kishidő.

(Czégemet hason nevű czéggel
kérem össze nem téveszteni.)

Vidéki megrendelések után-
vét mellett eszközöltetnek.

Meg nem felelő áruk szivesen
kicsérletnek.

(77) 23—75

A t. c. gazdaközönség figyelmébe!

Mint minden tavasszal — úgy az idén is bátorkodom üzletemet a t. cz. gazdaközönségnek: **gazdasági vetőmagvak** és egyéb gazdasági czikkek beszerzésére ajánlani.

Nagy készletet tartok: **arankamentes, valódi francia és magyar luczerna, steier lóhere** magvakból; **olasz, angol perje és pázsítífűmag** vegyületekből; eredeti, **nem után termelt sárga Oberndorfi, Ecken-dorfi, angol veres mammoth és buczok takarmány répamagvakból**, melyeket mind a **legolesőbb napiárakon** árusítom, és azok **azonosságáért**, valamint **csiraképességeért** szavatolok.

Ajánlok továbbá mindenféle gazdasági czikkeket, u. m. petroleum, ásvány- és oliva gépolajokat; gazdasági gépekhez szükséges anyagokat, carbolineum és mindenféle fertőtlenítő, valamint állatgyógyászati szereket.

Vidéki megrendeléseket, a rendelmény vétele napján már elszállítok; pontos és jutányos kiszolgáltatást ígérve, maradok a t. cz. gazdaközönség

Nagyvárad, 1895. márcz. 15.

kész szolgálja

(74) 10—10

Janky Antal

SZILÁDKY ÉS TÁRSA

FÉRFI SZABÓK

NAGYVÁRADON, Bémer-tér, (Poynár-féle ház.)

Férfi ruhák.

Midőn a tavaszi és nyári idényre gazdag választéku **angol és francia** kelmékkel berendezett raktárunkat a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

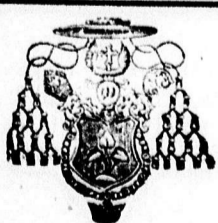
a külföld legujabb eredeti divatczikkei

nagy választékban nálunk kaphatók, s — tekintettel a divat haladására, — a **jó munka és izléses divat** keresztül-vitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk. Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk, és mintákkal szolgálunk.

(79) 8—10

„Jutányos, határozott árak!”

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.

Főtisztelendő
Dr. Schlauch Lőrincz
bibornok úr
Ó Eminenciájának
szállítója.